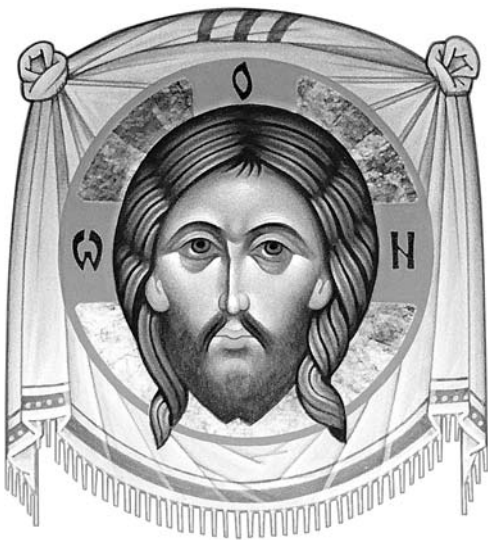

Літургія Церкви

Христос - джерело літургійної молитви

Літургія є спільною молитвою християнської спільноти, збудованої навколо Євхаристії. Цією молитвою прославляється Бог і освячується людина. Зрозуміло, що Євхаристія, яка є жертвою Ісуса Отцю, є найдосконалішою дією прославлення. Цю жертву приносять Син Отцю через особу священика. Коли ми поєднуємось із Христом, приймаючи його Тіло і Кров, ми освячуємося. Євхаристія є найяскравішим прикладом прославлення і освячення. Отже, коли церква збирається для молитви, Бог прославляється а люди освячуються. В Літургії ми безпосередньо, але таїнственным способом зустрічаємо живого Христа. Ісус Христос перебував на землі, помер, воскрес і вознісся на небеса, поза нашим зором. Він знову прийде для того, щоб безумовно бути присутнім для всіх людей в останній час. Він був присут-

нім і буде присутнім, — те, що Христос справді присутній серед нас тепер і завжди, є безсумнівною вірою Його церкви. Документ про Священну Літургію (*Sacrosanctum Concilium*) говорить про те, як Ісус є присутній у церкві:

«Задля звершення такого великого діла Христос завжди присутній у своїй Церкві, передусім у літургійних діях. Він присутній у Жертві Божественної Літургії і в особі служителя, коли “через священниче служіння нині жертвує Той, хто колись приніс себе у жертву на хресті, і головною мірою – у євхаристійному вигляді. Він присутній своєю силою у святих Таїнствах так, що коли хтось хрестить, – хрестить сам Христос. Він присутній у своєму слові, адже це Він промовляє, коли в Церкві читають Святе Письмо. Врешті Він присутній, коли Церква молиться і співає, адже Він обіцяв: “Де двоє або троє зібрані в моє ім’я, там я серед них” (Мт. 18, 20).

Справді, у цьому великому ділі, в якому звершується досконала прослава Бога й освячення людей, Христос завжди єднає зі собою свою возлюблену Невісту – Церкву, яка взиває до свого Господа і через Нього поклоняється Вічному Отцеві».

*(Конституція про Святу Літургію
II Ватиканського собору, 7)*

Центром нашого молитовного життя є не обряди, звичаї чи тексти, а Сам Христос Ісус. Саме його присутність під час нашої молитви дає цій молитві власну силу, Крім того, як я вже часто говорив, Ісус не лише присутній, але Він також діє серед нас:

«Ісус Христос, Первосвященик Нового і вічного Завіту, взявши на Себе людську природу, приніс у це земне вигнання піснеспів, який усі віки лунає на небесах. Він, Христос, об'єднує в Собі всю людську спільноту, щоб вона разом з Ним співала цю божественну пісню прослави.

Це священиче служіння Він продовжує здійснювати через свою Церкву, яка не лише у звершенні Євхаристії, а й іншими способами, передусім через богослужіння добового кола, безупину прославляє Господа і заступається перед Ним за спасіння всього світу.

Богослужіння добового кола відповідно до давньої християнської традиції укладено таким чином, щоб весь перебіг дня і ночі освячувався хвалою Божою. Коли цю чудову пісню прослави як слід виконують священики та інші, кого Церква для цього поставила, або ж Христові вірні, які моляться разом зі священиком за встановленим взірцем, тоді це є справді голос самої Невісти, яка промовляє до Жениха, навіть більше – це молитва Христа разом з його Тілом до Отця».

*(Конституція про Святу Лутіргію
II Ватиканського собору, 83-84)*

Наприклад, Ісус справді присутній у хлібі і вині в Євхаристії. Але ці хліб і вино є для причастя, яке приймають вірні. Ми споживаємо Тіло і Кров Ісуса, щоб Він був присутнім у нашому житті. Коли ми стаємо одним із Ісусом Христом в причасті, все наше життя стає одним із ним. Можемо сказати як Святий Павло *«І вже не я живу, а Христос живе в мені»*. Ісус діє через мене і освячує мене своєю присутністю і через мене Ісус освячує тих, хто є навколо мене.

Усе це ми знаємо через віру, бачимо очима віри. Ми подібні до апостолів Ісуса після Його воскресіння. Коли вони побачили Його, то не відразу пізнали Його. *«Але очі їх були стримані, так, що вони не пізнали Його» (Лк. 24, 16)*. Учні по дорозі до Еммаусу пізнали Ісуса лише тоді, коли Він розламав хліба: *«І коли Він возлежав з ними, то взяв хліб, поблагословив, розламав і подав їм. Тоді очі їхні відкрились, і вони пізнали Його, але Він став для них невидимий» (Лк. 24, 30–31)*.

Таїнственність літургійного життя Церкви проявляється також у тому, що Ісус є присутнім і водночас час відсутнім. У перші дні Церкви, з часів апостолів так християни бачили своє життя в Ісусі. Він не був просто фігурою в історії, а живою особою. Він діяв з ними і через них. Як каже ап. Павло в Посланні до Римлян: *«Христос Ісус помер, але і воскрес... Він праворуч Бога і заступається за нас» (Рим. 8, 34)*. Згідно зі св. Павлом

Ісус, який воскрес із мертвих, продовжує заступатися за нас перед Богом у своєму новому і досконалому житті. У Посланні до Євреїв 9 читаємо історію про те, як Ісус удосконалює всі жертви і літургію Старого Завіту. Він продовжує діяти на небесах, які є *«найбільшою і найдосконалішою скинією нерукотворною, тобто не земної будови»*.

Для ранньої церкви Ісус сам став її новим релігійним і літургійним життям. Ісус став новим творінням: «Тому-то, хто в Христі, той нове творіння; старе минуло а нове настало» (2 Кор. 5, 17). Ісус є новою і досконалою жертвою. (Еф. 5,

1-2): «Отже, будьте наслідувачами Богові; як улюблені діти; ... (Ісус) приніс себе самого за нас у дар і жертву Богові на приємні пахощі». Ісус є не лише новим первосвященником, а й досконалим священством (1 П. 2, 9): «Але ви – вибраний рід, царствене священство, народ святий, люд придбаний на те щоб звіщати чесноти Того, хто покликав нас з темряви в дивне своє світло». З цих цитат бачимо, що Ісус не замінює релігію Старого Завіту новим священством і новою жертвою. Він сам стає релігією своєї Церкви. Тепер Він є священством і Він є жертвою.

У християнському поклонінні ми не звертаємось до Бога, який є далеко від нас на небесах і дивиться на нас з великої відстані. В християнському поклонінні ми святкуємо присутність Христа, Сина Божого, який став людиною, серед нас тут і тепер. Це є присутність Ісуса в Його слові і присутність Ісуса в Його тайнах. Церква говорила про цю присутність Ісуса різними способами. Отці церкви говорили про «тайни». Для них тайна означає щось приховане. Особа воскреслого Ісуса схована від наших очей. Ми бачимо його в матеріальних знаках. Ми бачимо хліб, вино й ікони. Ми навіть чуємо голос Ісуса Христа в голосі диякона чи священника, коли вони читають Євангеліє. Коли ми молимося під час Літургії, Ісус молиться з нами. Літургія є спільною працею Христа і Його Церкви. Наші молитви є марними, але в Літургії Христос сам молиться з нами. Ісус діє через знаки, через тайни, через своє слово,

змінюючи наше життя. Він продовжує приносити себе в жертву Отцю і заступатися за творіння. Коли ми відправляємо тайни, молимося Богові-Отцю, то об'єднуємося з Ісусом Христом. Стаємо частиною Тіла, головою якого Він є. Таїнство Христа полягає і проявляється у тому, що Він віддає себе кожному. Завжди, коли Церква збирається на молитву стається це таїнство. Христос дає себе не лише в Євхаристії, але щоразу, коли ми віримо в Його присутність між нами, а це значить і під час наших спільних молитовних зібрань.

Попри це ми повинні пам'ятати, що Церква і Літургія існують задля нас, а не задля Бога. Бог може діяти поза Церквою поза Літургією. Ми не є чисті духи, як ангели, ми є матеріальні істоти, і живемо на матеріальному рівні. Бог приходить до нас в матерії, в матеріальних речах. Бог стає плоттю для нас в Ісусі Христі. В Першому посланні Йоана (1, 1-4) сказано: *«Про те, що було від початку, що бачили своїми очима, що розглядали і чого торкалися наші руки, про Слово життя – бо життя з'явилося, і ми бачили, і свідчимо, і звіщаємо вам це вічне життя, яке було в Отця і з'явилося нам. Про те, що ми бачилися з Отцем і Сином Його, Ісусом Христом»*. Так, як сказано в Євангелії від Йоана (1, 14): *«І слово стало тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та істини, і ми бачили славу Його, славу як Єдинородного від Отця»*. Тому тепер Ісус продовжує діяти «символічним і прихованим» способом у Церкві. Церква є ма-

теріальним тілом, створеним для людей. Коли ці люди збираються для молитви, вони стають тайною, символом присутності Ісуса. Вони є тілом і іконою Ісуса. В Літургії ми зустрічаємо воскреслого Ісуса і молимося з Ним і через Нього Отцю з натхнення Святого Духа. Ця зустріч повинна змінити наше життя. Літургія – це особливий момент, де ми показуємо, що означає бути християнином, де ми бачимо, що означає бути членом церкви. Але ми повинні жити як християни кожну мить свого життя. Ми повинні бути тілом Христа в світі, кожну мить людської історії. Наша Літургія повинна жити і діяти у світі. Наше життя в Церкві повинне підтримувати нас у щоденній боротьбі за те, щоб стати подібними до Христа.

Українська Греко-Католицька Церква
Патріарша літургійна комісія

2014

При підтримці
благодійної організації Renovabis